

TERUG NAAR DE POSTZEGEL

door Huber van Werkhoven

Verheugend nieuws was te lezen in het Brabants Dagblad van 9 juni j. l.: in de Bossche Karrenstraat wordt begin volgend jaar een groot hotel-restaurant geopend. Het krijgt als naam De Postzegel, een verwijzing naar het gelijknamige hotel-restaurant dat daar vroeger was gevestigd. Verheugend, omdat daardoor regelmatig, ook al is het zijdelings, aandacht zal worden gevestigd op het kleine attribuut dat de centrale rol speelt in onze vereniging.

Het is meer dan 30 jaar geleden dat hotel De Postzegel zijn deuren sloot. Daarna huisvestte het pand vanaf 1985 discotheek Galaxy, en van 2005 tot 2010 het Grand Café de Drie Gezusters dat werd gerund door de zo droevig aan zijn eind gekomen horecaondernemer Sjoerd Kooistra.

Ik vind het dapper en bewonderenswaardig van Roy van den Braak, bedrijfsleider van horecaketten Lounge 8, dat hij De Postzegel in oude glorie wil laten herrijzen. Temeer daar de Karrenstraat nog in 2014 werd uitgeroepen tot de meest riskante uitgaanslocatie in Den Bosch, waar nachtelijke vechtpartijen, openbare dronkenschap, drugsgebruik, vernielingen, mishandeling, seksuele intimidatie en ander agressief gedrag regelmatig het straatbeeld bepaalden.

Historie

De terugkeer van De Postzegel lijkt een mooi moment om eens terug te kijken op de historie en voorgeschiedenis van het hotel. In 1915 opende F. Harends in het pand Karrenstraat 29 café Het Postzegeltje. Ook in die tijd kwam de wijk de Uilenburg regelmatig ongunstig in het nieuws en vormde Het Postzegeltje meerdere keren het decor van moordpartijen en messentrekkerij. Dat stond niet

in de weg dat bijvoorbeeld in 1928 de vereniging Sparen doet Vergaren er haar jaarfeest hield. En dat in het begin van de jaren twintig het café werd verrijkt met een enorm zelfspelend dansorgel, een zgn. Excelsior Pan-Orchester, 3 meter hoog en 7 meter breed, het grootste dat de beroemde firma Ludwig Hupfeld uit Leipzig ooit had gebouwd.

Café Het Postzegeltje, Karrenstraat 29, in 1938. Links tegen de wand staat het Hupfeld orgel (coll. Stadsarchief 's-Hertogenbosch).

Rond 1940 nam L. van de Voort het café over. Hij had grootse plannen. Enkele jaren na de oorlog verbouwde hij het pand radicaal en vormde het café om tot Hotel-Café-Restaurant 'de Postzegel'.

Twee suikerzakjes.

Hij timmerde fors aan de weg en maakte van zijn bedrijf plaatselijk, zelfs landelijk een begrip. De naam van het hotel exploiteerde hij op allerlei manieren. Zelfs maakte hij er geen probleem van de geschiedenis iets mooier voor te stellen dan die was. Van de Voort vertelde graag dat De Postzegel op de plaats was gebouwd waar in vroeger tijden een eenvoudig 'poststationnetje'

Brief d. d. 2-10-1952 met links boven zegel en stempel De Postzegel. De zegel van De Postzegel bestond in vijf verschillende kleuren; er waren twee verschillende stempels.

stond op een kruispunt van wegen. In de 19^e eeuw ontpopte de beheerder zich tot een geslepen zakenman die meer mogelijkheden zag dan alleen post en zegeltjes. Hij begon ook bier te verkopen. De nieuwbakken waard maakte goede zaken en zijn pandje moest allengs worden uitgebreid. Om ook zijn oorspronkelijke handelswaar veilig te stellen gaf hij aan zijn zaak de naam 'De Postzegel'.

Toen in 1952 de ruimte in Hotel Central aan de Markt waarin onze vereniging haar bijeenkomsten hield te klein werd voor het groeiend aantal bezoekers, verhuisden onze ledenavonden naar Hotel De Postzegel. Dat duurde slechts tot maart 1954. Ondanks de toepasselijke naam van De Postzegel bleken de faciliteiten die 'Central' toen aanbood toch aantrekkelijker. Het bestuur van onze vereniging telde ook in die jaren al enkele goede kooplieden....

Einde van hotel De Postzegel

Het beheer over De Postzegel van L. van de Voort. eindigde in 1968. Het beroemde orgel werd verkocht naar Amerika (eeuwig zonde!) en het bedrijf

kwam in handen van een man van wie alleen nog de initialen mogen worden vermeld: H. L. Als hoofd van de loonadministratie van Verkade in Den Bosch had deze man kans gezien om in tien jaar tijds ten nadele van dit bedrijf twee miljoen gulden te verduisteren. Het geld had hij voor een groot deel belegd in horecabedrijven onder de naam NV De Karrebar. Onder 'De Karrebar' ressorteerde o. a. hotel De Postzegel. De tent ging nu failliet, en er braken moeilijke tijden aan voor De Postzegel. Eigenaren en directies wisselden elkaar in hoog tempo af, en de zaak begon te verlopen.

Totdat in 1976 de heer P. Taylor Parkins, een goede bekende in de Nederlandse biljartwereld, beter bekend als 'Piet de Snor', zijn schouders er onder zette en De Postzegel weer op orde bracht. Toch liep de bloeitijd van de 'Old Dutchstijl' die Piet koste wat kost wilde handhaven op zijn eind. En in 1985 brak een nieuwe tijd aan met een nieuwe generatie: discotheek Galaxy verjoeg het eikenhout, de Perzische kleedjes en biljartballen.

Het Postzegeltje

Wat was er nou waar van dat fraaie 'poststationnetje' waarop De Postzegel zou zijn gegrondvest? Niets dus!

Als eigenlijk wél zo mooie voorgeschiedenis ontdekte ik het volgende. In de loop van de 19e eeuw begon ene N. Raaijmakers een proeflokaal-slijterij van gedistilleerd en bier aan de Hooge Steenweg B. 51, thans nr. 30. W. van de Moosdijk nam vervolgens de zaak over. Het was maar een smal, klein pandje, 'niet groter dan een postzegeltje'. In Den Bosch was het nooit een probleem om een ergens een naam voor te bedenken. 'Het Postzegeltje', dat werd de naam van de tapperij.

In 1915 verhuisde de nieuwe eigenaar F. Harends 'het vanouds bekende Café Het Postzegeltje' naar Karrestraat 29. En zo is de cirkel rond.

*Twee advertenties in de Provinciale Noordbrabantsche en 's-Hertogenbossche courant.
Links: 1-1-1902. Rechts: 26-5-1915.*

Andere 'postzegeltjes'

Het verkleinwoord van 'postzegel' kun je overigens tegenkomen vanuit verschillende invalshoeken. Zo werd ooit een postbeambte ontslagen vanwege diefstal van wat hij later betitelde als zo'n *onnozel postzegeltje*.

In de Sumatra-courant van 17 oktober 1882 kwam ik het woord tegen bij de beschrijving van een nieuw uitgevonden postzegelbevochtiger: *Een dame, die een brief in een toko had geschreven, verlangde een postzegeltje. Toen aan haar verlangen voldaan was, wendde zij zich tot haar baboe, die achter haar stond en gaf deze een teken. De meid stak terstond haar tong uit. De dame streek doodkalm het postzegeltje over de uitgestoken lap en plakte het daarna op de brief.*

Het dagblad De Locomotief van juli 1894 vertelt over een hartstochtelijk Engels meisje. Zij schreef in een brief aan haar toenmalige minnaar: *Lieve liefste, ik heb het postzegeltje van je brief opgeslikt, omdat ik wist, dat het op je lippen geweest was.*

Het woord 'postzegeltje' komt regelmatig voor als betiteling van een kleine ruimte of een klein stukje grond. Heel spectaculair in het blad Cobouw van 11 oktober 2000. Projectontwikkelaar Multivastgoed bouwde in Amsterdam een winkelcentrum. Maar op raadselachtige wijze bleek een bijbehorend klein stukje grond van vijf vierkante meter door de notariële mazen geglipt te zijn. *In tegenstelling tot wat Vastned Retail dacht, behoorde het postzegeltje nog steeds toe aan winkelier T. Meijer.*

Uit angst voor stagnatie in de bouw en schadeclaims trad de gemeente Amsterdam op als bemiddelaar. Er werd niet kniezerig over de prijs gedaan: Amsterdam kocht het kleinood voor 210.000 gulden en voerde het in de boeken op als 'verhuiskosten'. Daarmee werd 'het postzegeltje' met 42.000 gulden per vierkante meter het duurste lapje grond van Nederland.

Wat Cobouw waarschijnlijk niet weet, is dat er echte postzegeltjes voor nog veel hogere bedragen van eigenaar zijn gewisseld.

“de Postzegel” N.V. 1917-1967?? De heer Van de Voort had een dikke duim....